

42

JO

F

Uyt

Briefs

*Verha
lan*

Voor
Tog

By R

SCHEEPS-TOGT

Van

JOHAN DE VERRAZANO,

FLORENTYNER,

Na

FLORIDA;

Uytgesonden van *Francoys de I*, Koning van *Vrankrijk*, om vreemde Landen te ontdekken,

In het Jaar 1524.

Briefs-wijse door den Ontdekker opgesteld, en aan zijn Koninglijke Majesteit gesonden.

Verhalende een Ontdekking van verscheyde Zee-kusten, en Eylanden, met de beschrijving der selver Volkeren, hun Levens-manier, Dragt, Gedaante, Imborst, Woonplaatsen, Dieren, Vruchten, Zaay-tijd, en alles, wat aanmerkinge verdient.

Voor-af gaat een KORT VOOR-BERIGT van de *Scheeps-Togten en Volk-plantingen der Franssen*, in het Noorder-gedeelte van *America*, te weeten in *Florida* en *Canada*; de eerste in het jaar 1524. en soo vervolgens.

Nu alder-eerst uyt het Frans vertaald.

Met noodig Register en Konst-Print verrijkt.

TE LEYDEN,
By PIETER VANDER Aa, Boekverkooper, 1706.

Met Privilegie.

2/3

K

SC

En Vo
der
I

kan d
vinder
gin de
Oorlo
prijsen
Gew
Noor
der-ge
In

Verraa
den K
gente
voor,
tot de
die ge
vooren
den K
Sebast
voor e
aan L

KORT VOOR-BERIGT V A N D E SCHEEPS-TOGTEN

*En Volk-plantingen der Franssen, in het Noor-
der-gedeelte van America, te weeten in
Florida en Canada; de eerste in 't jaar
1524. en soo vervolgens.*

An de *Fransse* Volk-planting door *Villagagnon* in dat gedeelte van *Bra-
siliën*, welk daar van *Thevet*, het
Zuyder-Vrankrijk genaamd word,
kan de Leefer volkoomen verslag by *Lerius*
vinden. Immers sy hebben by-na van 't be-
gin der *Spaanse* Volk-planting dese kusten met
Oorlogs-volk besogt, en den *Spaansen* veele
prijzen ontnoomen. Sy hebben ook andere
Gewesten ontdekt, en sig voor een tijd in de
Noorder Landen van de Nieuwe Wereld ne-
der-geslaagen.

In 't jaar onses Heeren 1524. wierd *Johan Verrazano* Verrazano
ontdekker
van het
Noorder-
America,
Verrazano, van geboorte een *Florentyner*, door
den Koning *Françoys de I*, en Mevrouw Re-
gente sijn Moeder uyt-gefondē, en men geeft
voor, dat hy die Noorder-gewesten van 28.
tot den 50. graad toe ontdekt heeft, hoewel
die geheele Land-streek en nog meer lang te
vooren, in 't jaar 1496. of 1497. reeds voor
den Koning van *Engeland* ontdekt was door Dat reeds
door Cabot
ontdekt
was.
Sebastiaan Cabot, die de eerste geweest is, die
voor een *Christen-Vorst* in *America* sijn voet
aan Land geset heeft, wy sullen hier verhaa-

Verrazano. A len,

2 KORT VOOR-BERIGT VAN

Laudonniere
komt in
Florida.

Steld daar
het Wapen
van *Vrank-*
rijk.

Geeft na-
men aan
verscheyde
Rivieren.

Vaart een
der Rivie-
ren op.

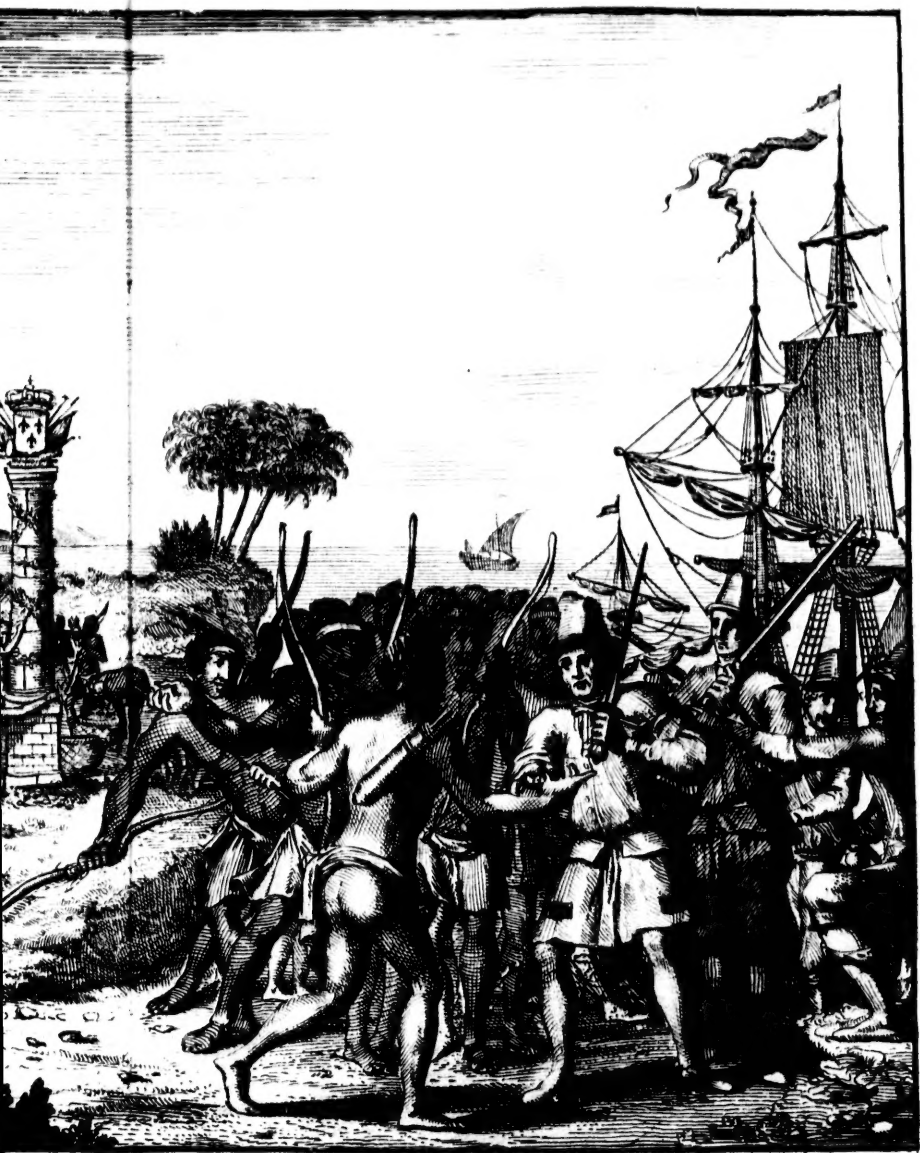
Werpt een
Fort op.

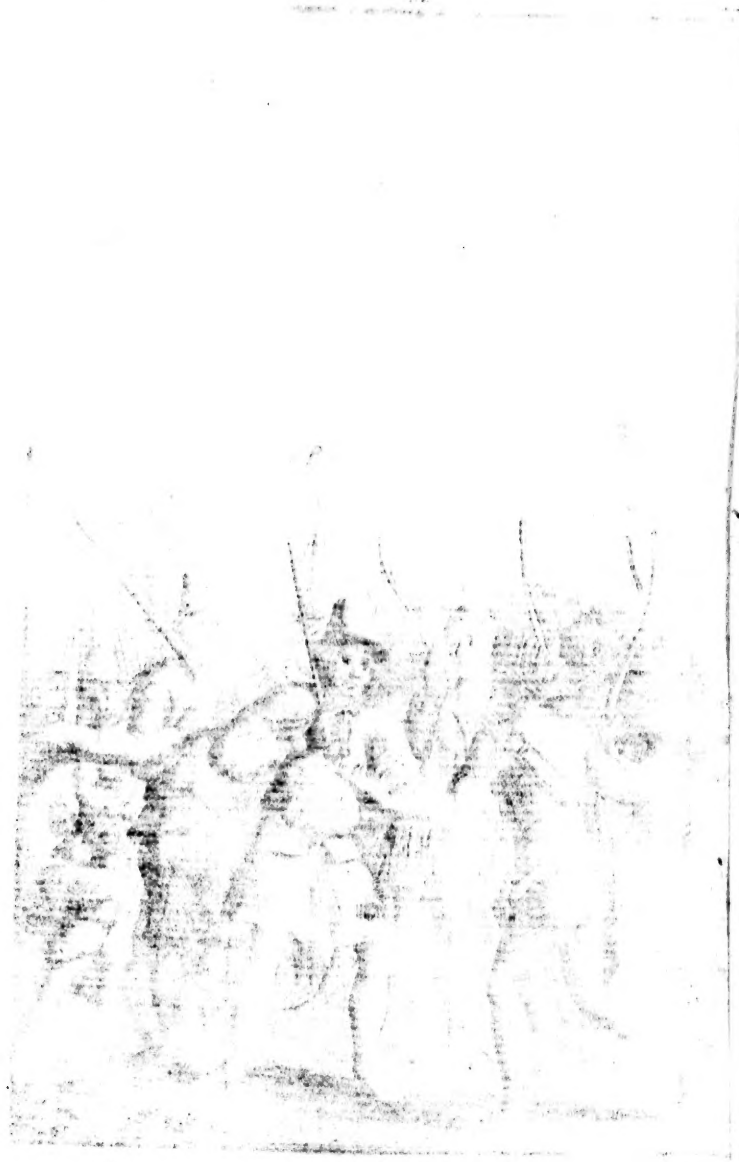
De besette-
lingen slaan
hun Kapi-
teyn dood.

len, wat de *Franssen* in die Gewesten hebben uytgevoerd. De leevens-wijzen en gewoontens in *Florida* zijn beschreeven in de *Voyagie* van *Renatus Laudonniere*, die hier na op zijn *Tijd-*order volgd. Dese *Laudonniere*, wierd door den vermaarden Admiraal *Chastillon* in het jaar 1562. derwaards gefonden neffens den Kapiteyn *Johan Ribald*, en stapte aan de Kaap *Françoys*, in *Florida*, leggende op 30 graden, te Land, en rigte aldaar een Zuyl met het Wapen van *Vrankrijk* op; sy gaven, alsoo sy 'er op *Mey*-dag quamen, de Rivier, die 'er quam uyt-stroommen, de naam van *Rivier de May*. In de bossen vonden sy een meenigte van roode en wilde moerbefy-boomen, en in der selver toppen een on-eyndig getal van Zij-wormen. Sy ontdekten nog 8 andere Rivieren, die sy de namen gaven van de *Seyne*, *Somme*, *Loyre*, *Charente*, *Garonne*, *Gironde*, *Belle*, *Grande*, en nog verder 2 andere, die sy noemden *Belle a voirre*, en *Port-Royal*. Op de laaft-gemelde plaats quamen sy ten anker, daar de mond der Rivier 3 *Fransse* mijlen breed was, en seylden eenige mijlen ver die Rivier op, alwaar hy een gelijke steene Zuyl oprigtete, hier bouwde *Ribald* een Fort, welk hy met alle noodige behoeften versorgde, den naam van *Charles-Fort* gaf, en daar Kapiteyn *Albert* met eenig Volk neder plantede: deese genooten van de naaft-geleegene *Indiaanen* veel vriendschap, maar raakten onder elkander over hoop, want als de Kapiteyn om een kleyne fout een soldaat had doen op-hangen en ontrent de andere vry straf was, raakte het volk aan 't gaan en

7
hebben
oontens
agie van
n Tijd-
oor den
ar 1562.
n *Johan*
coys, in
Land,
oen van
ley-dag
t-ftroo-
e boffen
n wilde
toppen
Sy ont-
namen
barente,
en nog
e a voi-
e plaats
der Ri-
feylden
waar hy
bouw-
noodi-
n *Char-*
met ee-
en van
dfchap,
, want
en fol-
e ande-
't gaan
en

en
doo
een
Vra
luk
fy g
hun
fcho
ten,
re g
op-a
ontf
van
Kon
D
ren
mid
die
Adm
fche
na *E*
1564
mini
2 Sla
mans
men
mijle
fijde
hen r
tot t
steene
rier-t
versc
fet, e

en t'famen rottende, sloeg het den Kapiteyn dood, koos een nieuwen Kapiteyn, en maakte een *Pinas*, soo goed als sy konden, om weder na *Vrankrijk* te keeren; maar hadden het ongeluk, dat het onderweegen soo stil wierd, dat sy geen weg konden vorderen, waar door dan hun voor-raad op-raakte, en sy eerst hunne schoenen en het leeder van hunne kolders aaten, en daar na een hunner makkers, *la Chere* genoemd, door honger geparst, dooden en op-aaten; dog eyndelijk door een *Engelse* Bark ontset, en verquikt wierden; die 'er eenige van aan Land settede, en de overige by de Koningin *Elisabeth* bragt.

Maaken een vaartuyg, om na *Vrankrijk* te keeren.

Eeten door hongersnood onderweegen een hunner makkers op.

En komen in *Engeland*.

De inlandse Oorloogen van *Vrankrijk* waren de oorzaak, dat hen geen hulp- en leevensmiddelen wierden toe-gefonden, maar soo dra die on-lusten waren by-gelegd, bragt den Admiraal by den Koning te weeg, dat 'er 3 schepen weder onder *Renatus de Laudonniere* na *Florida* gefonden wierden, die in *April* 1564. onder seyl gingen. Hy quam tot *Dominica* aan Land, op welk Eyland sijn Volk 2 Slangen, 9 voeten lang en soo dik als een mans been dood sloegen. Hier van daan quamen sy den 22. *Juny* in *Florida* te Land, 10 mijlen boven de Kaap *Françoys* aan de eene sijde van de Rivier *May*, alwaar de *Indiaanen* hen met groote blijdschap verwelkomden; tot teeken van hun blijdschap hadden sy de steene Zuyl, van *Ribald* op-geregt, met lauwer-takken gekroond, en aan des selfs voet verscheyden manden met *Mayz*, of meel geset, en sy kusten de selve met een groote eer-

3 Schepen in 't jaar 1564. na *Florida* gefonden. Komen tot *Dominica*.

Groote slangen.

Sy komen in *Florida*.

Werden met geuug van de *Indiaanen* onthaald.

4 KORT VOOR-BERIGT VAN

Vereering van silver. Soonen gaf den Kapiteyn een vereering van een klomp silver. By een ander *Paracomssi* sa-gen sy een man, die van ouderdom blind was, hebbende kinderen tot in het sesde geslagt, die 'er alle tegenwoordig waren, waar van de Soon des oudsten geloofd wierd 250 jaaren oud te zijn. Aan de kant van dese Rivier sloe-gen sy sig neder, en maakten 'er een Fort, welk se na hun Koning *Karel* de naam van *Carolina* gaven. *Laudonniere* sond zijn Luyte-nant *Ostigni*, om het Land en Volk van *Thi-mogoa*, daar de klomp silver van daan gekoo-men was, op te soeken; deese daar koomende, hoorde van een groot Koning *Olata Ona Uti-na*, die 40 Koningen tot Vassallen (deese wa-ren Heeren van Vlekken) onder hem had, een ander, te weeten die van *Saturiova* wierd ge-seyd, 30 van die soort onder hem te hebben, en met *Urina* te oorloogen.

Een schade-lijke brand. Aldaar ontstond een vreeslijke brand, waar door 500 mergen Lands af-branden, en al het gevogelte om-quam, waar op sulken hit-te volgde, dat 'er in de mond van de Rivier soo veel vissen stierven, dat men 'er 50 wa-gens mede soude hebben kunnen bevrachten, welk een groote stank en siekte veroorzaakte:

Mengen sig in der In-diaanse Ko-ningen Oorlog. de *Wilden* geloofden, dat de *Franssen* met hun geschut hier oorzaak van waren, en wierden eenige gevangene, ondersaten van *Urina*, we-derom toe-gefonden, die *Saturiova*, die tegen den selven oorlogde, had op-gevangen; eenige van deese *Franssen* egter quamen *Urina* in zijne Oorlogen tegen *Patanon*, een sijner vyanden,

te hulp, en quamen met redelijk veel silver ^{Krijgen}
en goud beladen weder in hun Leger-plaats. ^{veel goud}
^{en silver.}

Terwijl nu hunne saken omtrent de *Wilde*
na wensch gingen, reesen 'er onlusten en muy- ^{Onderlinge}
terryen op onder de *Franssen*; sommige span- ^{muyteryeu.}
den te samen om den Kapiteyn te vermoor-
den, andere gingen met de Barken door,
waar van 'er een sig tot Zee-rovery begon te
begeeven, dog naderhand door hongers-nood
gedrongen, wierd genootsaakt, sijn hulp by
de *Spaanse* in de *Havana* te soeken; als nu de
Kapiteyn weder 2 andere Barken had doen
maken, spanden andere te samen, die den
Kapiteyn over-vielen, gevangen hielden en
dwongen, hun paspoort, om met die 2 Bar-
ken te vertrekken, te onder-teekenen: deese ^{En gevol-}
dus vertrokken zijnde, scheyden in Zee door ^{gen van}
onderling mis-verstand van malkanderen; een ^{dien.}
van deselve keerde, na het pleegen van ver-
scheyden strooperyen, weder te rug, waar op
de voornaamste muyte-makers van den Kapi-
teyn met de dood gestraft wierden. *Françoys*
Jean, een van de andere Bark, bragt nader-
hand de *Spanjaards* derwaards, om sig van de
Fransse en hun Vesting meester te maken.

De *Indiaanen* hadden hier (ook is dat in ge- ^{Armoede,}
bruyk in *Virginia*) de gewoonte, dat sy sig
in de maanden van *Januarius*, *Februarius* en
Maart op-hielden in de bossen, en daar leef-
den van 't geen sy konden vangen; dies de
Fransse siende, dat hen uyt *Vrankrijk* geen
hulp- of levens-middelen, gelijk hu. ver-
wagting was, wierden na-gefonden, en van
de *Wilde* geen koorn weetende te krijgen,

6 KORT VOOR-BERIGT VAN

Den Koning *Utina* gevangen.

Hongers-nood.

Worden door *Hawkins* geholpen.

alsoo die reeds al hun voorraad aan hen verkocht hadden, begonden te moeten hongeren; dies sy voor-namen een vaartuyg te bouwen, welk hen na *Vrankrijk* soude konnen over-voeren, ondertussen dienden sig de *Wilden* van die gelegenheyd, om al't geen sy noodig hadden hen ten duursten (volgens de gewoone snooheyd en valsheyd van die wilde Natie) te verkoopen, welk de *Franffe* bewoog den Koning *Utina* met sijn Soon gevangen te neemen, om hen door het op-brengen van leevens-middelen tot het lossen van den selven te bewee-gen. De hongers-nood wierd ondertussen soo scherp, dat hen de beenen door het vel begonden uyt te steeken, en als de *Mayz* in het eynde van *Mey* eenigfins begonde rijp te worden, konden hunne swakke magen het selve niet verdraagen: maar sy wierden eenigfins geholpen door d' Heer *Johan Hawkins*, die derwaards met 4 scheepen quam, hebbende een Stuurman van *Diepe*, die met *Ribald* in deese Gewesten geweest was: want hy beloofde den Kapiteyn met alle de *Franffe* binnen scheeps boord te neemen, om in *Vrankrijk* aan Land te setten; maar deese sloeg dit af, dog deed hier mede sijn voordeel by de *Indiaanen*, die hy wijs maakte, dat dit sijn broeder was, die hem hulp-troupen en over-vloed van leevens-middelen mede bragt; waar op elk een van hen sijn vriendschap quam soeken. Ondertussen waren alle de *Franffe*, zijnde van leevens-middelen en kleederen genoegsaam ontbloot, ongeneegen, langer in die armoede te blijven, te meer, om dat sy naderhand niet soo wel sou-

foud
bew
trek
het g
voor
een
nen
een
geld
kleed
nen
gens
mild
by h
T
kon
met
den
donn
geer
vier
pleg
by R
gebe
Goud
op de
se sch
met d
den l
men d
diger
Kapi
weet
quam

fouden weeten na hun Vaderland te koomen, Sy koopen van hem een ſchip, om te vertrekken. bewoogen derhalven hun Kapiteyn, om te vertrekken; dies hy, niet dervende het ſilver, en het geen hy voorts in dat Land gekreegen had, voor den dag te brengen, welk de *Engelſe*, tot een Volk-planting aldaar fouden hebben konnen aanlokken, van de Heer *Johan Hawkins* een ſchip kocht, die hem ook ten deele voor geld, en ten deele door gifte met noodige kleederen en leevens-middelen, om te konnen t' huys koomen, voorſag, en alſoo, volgens de erkenſenis van *Laudonniere*, als een mild-dadig en mede-doogend Heer hen allen by het leeven behield.

Terwijl ſy nu ſig gereed maakten, om te Uyt Vrankrijk quamen ondertuſſen 7 ſcheepen. konnen vertrekken, quam Kapiteyn *Ribald* met 7 ſcheepen, 4 groote en 3 kleyne, (van den Admiraal, die gehoord had, dat *Laudonniere* wreed en trots in ſijn beleyd en regeering te werk ging, geſonden) op de Rivier, en wierd in het laaſte van *Auguſtus* 1565. plegtelyk verwellekomt. De *Indiaanen* gaven by *Ribald* breed op van de Goud-mijnen in 't gebergte van *Apalatcy*, en men had reeds het Goud geprobeerd en goed bevonden, maar op den 4. *September* quamen 4 groote *Spaanſe* ſcheepen op de Rivier, die vriendschap met de *Frantiſe* voorgaven, dog deeſe vertrouwden hen niet, ligteden hunne ankers en namen de vlugt, door-dien ſy kleynder, dog ſnecdiger in 't ſeylen waren, ſoo dat ſy, alvorens Kapiteyn *Ribald* hun vertrek hebbende laten weeten, de *Spaanſe*, die hen volgden, ontquamen.

8 KORT VOOR-BERIGT VAN

Gelijk ook
Landonniere
uyt het
Fort, die
over Eng-
land na
Vrankrijk
keerde.

Ribald met
al zijn volk
vermoord.

Dit word
gewrooken
van *Gor-
gues*, die 'er
met 3 schee-
pen quam.

De groote Admiraal *Chastillon* had ook in
zijne laatste brieven aan *Ribald* geschreeven,
uyt *Spanjen* verstaan te hebben, dat *Don Pe-
dro Melendes* op reys na *Florida* was; dies de
selve hem den 8. *September* te scheep begaf,
onder voor-geeven, dat hy de *Spaanse* wilde
gaan op-soeken; maar eerlang quamen de
Spaanse te rug, om de *Franse* in hun Fort te
gaan opsoeken, hebbende *François Jean* een
van de rebellen, en thans zelfs een verrader,
tot hun leyds-man, die den *Spaansen* de plaats,
daar de Kapiteyn was, aan-wees; maar *Lan-
donniere* ontvlugtede hen op den eersten aan-
val met sommige, en quam over de moeras-
fen by de scheepen, met welke hy eerst na
Engeland, en van daar na *Vrankrijk* voer; maar
Kapiteyn *Ribald* wierd overvallen van een on-
weder, waar door alle zijne scheepen tegen
't land aan stukken stieten, hy by-kans ver-
dronk, dog de meer dan trotstige *Spanjaarden*
niet konde ontkoomen, die hem en alle de
zijne vermoorden.

Maar dit wierd in een vierde *Franse* Togt
na *Florida* gewrooken door Kapiteyn *Gorgues*,
die met 3 scheepen derwaards quam. Hy
lande op de Rivier *Tacatacourn* (van de *Franse*
de *Seyne* genaamd) alwaar hy aan-spande met
8 Koningen van deese wilde Natie, die van
de *Spanjaarden* qualijk gehandeld, en daarom
op de selve seer verbitterd waren. De *Spaan-
se* wierden 400 man sterk gerekend, en la-
gen in 3 Forten op de Rivier *May*, het groot-
ste was van de *Franse* begonnen, de 2
kleyndere meer na de mond van de Rivier
meen-

meenden sy met 1200 soldaaten te besetten en met noodige ammonitie te voorzien.

In April 1568 nam hy de twee Forten in, en sloeg alle *Spanjaards*, die sy daar vonden. dood, waarin de wraak-sugtige *Wilde* sig wakkerqueeten, bysonder *Olotocara*, de Neef van *Saturiova*: deese sullende op het derde Fort aanvallen, seyde tot *Gorgues*, dat hy geloofde, daar te sullen sterven, en daarom was zijn verzoek; dat deselve aan zijn vrouw soude geeven, 't geen hy anders selfs soude gedaan hebben, om het by hem te begraven, op dat hy in de plaats, daar de zielen na de dood heen gaan, te wellekoomer zijn mogt.

Schatten
waarom
met de In-
dianen be-
graven.

Dit Fort wierd insgelijks ingenoomen, en de *Spaanse* ten deele dood geslagen, en ten deele gevangen, en vervolgens op-gehangen aan deselve boomen, daar de *Fransse* aan hongen; een der *Spanjaarden* bekende 5 der selve te hebben op-gehangen, en erkende nu het selve hem ten deel viel, dat God regtveerdig was, en daar *Melendes* boven der op-gehangenen hoofden had doen stellen: *Ik doe dit aan*

De *Spaanse* }
Forten in-
genoomen.

En alle ver-
moord.

deese niet als Fransse, maar als Lutheranen, liet *Gorgues* nu stellen: *Ik doe dit aan deese niet als Spaanse, maar als verraders, roovers en moordenaars*. Hy slegtede de Forten; alsoo hy geen volk genoeg had omse te besetten, vertrok en quam in *Junius* daar aan volgende tot *Rochel*: hier verwagte hy groote be- looning van den Koning, maar was door den Koning van *Spanjen* soodanig beschreeven; dat hy werk had hem selven te verber- gen, en aan kant te houden. Deesen *Domini-*

Hy komt
weder in
Frankrijk

Daar hy
geen dank
kreeg.

10 KORT VOOR-BERIGT VAN

Hy word be-
fchreeven.

cus Gorgnes was een oud krijgs-man , en
wierd op seekere tijd van de *Spaanse* gevan-
gen, en daar hy een Kapiteyn was, als een slaaf
op een galey geworpen; na dit boven-gemel-
de voorval raakte hy om sijne goede diensten in
aanfien by de Koningin van *Engeland*, en ftierf
in 't jaar 1582.

Dus verre genoeg van de *Franffe* reysen na
Florida. Nu nogyets van der felfer Togten en
Volk-plantingen na de Noorderlijker kusten.

Cartier komt
in het
*Nieuw-ge-
vonden
Land.*
Het vogelen
Eyland.

Jaques Cartier, vertrok in *April* 1534. met
2 fcheepen van *St. Malo*, en quam in *Mey*
aan het *Nieuw gevonden Land*. Op den 21.
dito quam hy ontrent *het Vogelen Eyland*, soo
genoemd, om dat het soo vol vogelen is, of
fy 'er gefaayt waren, die 'er 100 en hon-
derd-maal heen en weder fwerven; sommige
der felfen zijn van groote, als markolven,
wit en swart, hebbenbekken als kraayen, en
leggen geduurig op de Zee, door-dien haar
vleugels niet grooter, als een halve hand zijn,
en daarom niet hoog vliegen kunnen. In min-
der als een half uur, vongen fy 'er soo veel,
dat 's 'er 2 booten mede vulden. Deefe
wierden aldaar *Aporatz* genaamd; een andere
foort was 'er nog, die fy *Godetz* noemden, en
die onder de vleugels van de grootste fchuyl-
den; nog was 'er een derde foort, die wit en
grootter waren, en beetten gelijk als honden;
die fy *Margaulx* noemden. Hoewel nu dit
Eyland wel 14 uren van het vaste land legd,
koomen egter de Beeren derwaards fwemmen,
om op die vogels te aafen; een van de fel-
ve, die soo groot als een koe en wit was,
doo-

Befchrijving
van die vo-
gels.

Een Beer in
Zee gevan-
gen, was
goed om te
eten.

doode
en bev
Op
ke V
gaux
vonde
In
met 3
en ve
vonde
en kr
3 and
ftierv
fchuy
gebru
een b
den S
wege
Vran
Fran
te sei
Robert
van C
gen,
voer
Alph
fchee
vrouw
se bo
hy 'e
D
ginn
toe a
Beve

dooden sy, terwijl hy quam aan swemmen, en bevonden; dat hy goed om te eeten was.

Op den 25. *Juny* ontdekten sy nog 3 sulke Vogel-Eylanden, die sy de naam van *Mar-gaulx* gaven, alwaar sy ook Beeren en Wolven vonden: Meer diet-gelijke Eylanden.

In het volgende jaar quam *Cartier* weder met 3 scheepen in de Baay van *St. Laurens*, en vervolgens in de Rivier van *Hocheloga*. Hier vonden sy 3 groote en schielijke water-vallen, en kreeg en berigt, dat 'er in die Rivier nog 3 andere waren. In hun opgeworpen Fort stierven in de winter 25 van hen aan de blaauw- Cartiers tweede Reys.
Groote wattervallen.

schuyt; de overige wierden hersteld door het gebruyken van de bladeren, en het sap van een boom, *Hamedà* genaamd, die sy geloofden *Sassafras* te zijn. Het bescheyd van hem wegens *Canada*, *Saguenay* en *Hocheloga* in *Vrankrijk* over-gebragt, bewoog den Koning *François*, hem in 't jaar 1540. weder derwaards te senden, en *François de la Roche*, Heer van *Robetwall* hem tot Lieutenant in de landen van *Canada*, *Saguenay* en *Hocheloga* by te voegen, die 'er dan ook in 't jaar 1542. na toe voer, hebbende tot Opper-stuurman *Johan Alphonso* van *Xantoigne*, die deese reys met 3 Blaauw-schuyt ge-neesen door het sap van *Hamedà*.

scheepen, en 200 menschen, soo mannen als vrouwen en kinderen beschreeven heeft. Deese bouwde daar een Fort, en keerde, na dat hy 'er overwinterd had, weder na huys. Cartiers derde Reys na *Canada*.

Dus hebben de *Franse* na die Gewesten beginnen te reysen, en daar in van jaar tot jaar toe aangehouden, om hun handel met vissen, Bever-huyden en andere waaren te drijven.

Ee-

12 KORT VOOR-BERIGT VAN FLORIDA &c.

Savalet is 'er
42 maal ge-
weest.

Eenen *Savalet* word gesegd 42 Reysen der-
waards gedaan te hebben. *Marcus Lescarbot*
heeft dien aangaande, een groot boek, *Nieuw*
Frankrijk genaamd, uyt-gegeeven.

*Dit zy tot een kort Voor-berigt van de Reys-
Togten naar Florida, 't welk hier om onse or-
der der jaaren heeft moeten geplaatst worden,
den Leefer gelieve de selve te sien, op de jaaren
1562. in de Eerſi Ribald; 1564. in Laudon-
niere; 1565. in de Tweede Ribald en 1567.
in Gorgues, alwaar alles wijdloopiger is be-
schreeven.*

E Y N D E.

SCHEEPS-

S
JOH

F
Uyt
v

Brief
a

ALL
't

ceaan
ken;
reede
sen W
met 2
Dolp
saakt
den.
scheep
hebbe
Spanj
die w
men.
floote
onse
Togt
besch

&c.
en der-
scarbot
Nieuw

Reys-
onse or-
vorden,
jaaren
audon-
1567.
is be-

13

S C H E E P S - T O G T
Van
JOHAN DE VERRAZANO,
Florentyner,
Na
F L O R I D A;
Uytgesonden van *Françoys de I*, Koning
van *Vrankrijk*, om vreemde Landen
te ontdekken,
In het Jaar 1524.

Briefs-wijse door den Ontdekker opgesteld, en
aan zijn Koninglijke Majesteit gesonden.

ALDERCHRISTELYKSTE KONING!

't Edert dat wy in de Noordse deelen 1524.
de Roym hebben uptgestaan / heb
ik aan Uw Majesteit niet geschree- *Verrazano.*
ven / van den upthomst der 4 schee- schrijft aaa
pen / door Uw Majesteit in den O- den Ko-
ceaan versonden / om nieuwe Landen te ontde- ning.
ken; denkende / dat Uw Majesteit daar van al-
reede onderrigt was geworden. Nu sal ik by de-
sen Uw Majesteit te kennen geeven / hoe dat wy
met 2 scheepen / te weeten / de Noorman, en den
Dolphijs, in sulken ongelukkigen geval genoot-
saakt hebben geweest / om in Brittanniën te lan-
den. Waar van daan / naar onse voorschreebe
scheepen behoorlijk gekalefaterd / en gewapent te
hebben / zijn wy gebaaren langs de kusten van
Spanjen; 't welk Uw Majesteit door de winst /
die wy aldaar gedaan hebben / sal kunnen verne-
men. Waar na wy met den Dolphijs alleen be-
slooten / nieuwe Landen te gaan opsoeken / om
onse alreeds begonne Reys te vervolgen; welke
Tocht ik nu van meening ben / Uw Majesteit te
beschrijven / om de selve van alles te onderrigten.

Vaart van
Brittanniën
af.

Besluit
nieuwe Lan-
den te ont-
dekken.

LEPS.

Op

1524.

Vertrek van
het Eyland
Madera.

Swaare
storm.

Ontdekken
Land.

Konnen
geen Anker-
grond vin-
den.

Senden een
boot aan
Land,

Op den 17. January, des jaars 1524. vertrok-
ken wy door Gods genade van den Woest-rotse /
by 't Eyland Madera, den Koning van Portugaal
toe-behoorende / met 50 mannen / zijnde van mond-
kost / wapenen / en andere scheeps-behoefsten voor
6 maanden / wel voorzien / zeylende met een goe-
de en voorspoedige wind na 't Westen. In 25
dagen hebben wy 500 mijlen gevordert.

Den 20. February, wierden wy met sulke een
harde / en schrikkelijke storm over-ballen / als pe-
mant oopt ter wereld heeft uytgestaan; waar van
nogtans met Gods hulp / en de goedheid van
ons schip / mitsgaders met het goet lot van des
sels naam / wy verlost zijn geworden / en hebben
onsen hours met een voorspoedige wind West ten
Noorden voortgeset hebbende / in 25 andere dagen /
over de 400 mijlen afgelegd. Aldaar ontdekten
wy een nieuw Land / dat nooit van pemant te
vooren / nogte van de oude / nogte van de heeden-
daagse / had gezien geweest. Als wy het selve
eerst sagen / scheen het wat laag te zijn / maar
zijnde tot een viere-deel mijl daar by genadert /
sagen wy uyt de meenigte van vuuren / die langs
de kust waren / dat het selve bewoont was / ende
dat het Land sig naar het Zuiden strekte. Te
vergeefs hebben wy langs de selve 50 mijlen ge-
vaaren / om een goede Anker-grond te zoeken / en
de kennisse van 't Land te moogen hebben / der-
halven siende / dat het Land sig al Zuid-waards
aan strekte / beslooten wy naar het Noorden te
rugge te keeren; dog wy vonden aldaar de selve
swaarigheden.

Eyndeljk bruyten hoop zijnde / om eenige ha-
ben te sullen vinden / ankerden wy dicht by de kust /
sendende onsen boot aan Land; alwaar wy een
groote meenigte menschen sagen toe-loopen; wel-
ke ons siende derwaards vaaren / namen de vlugt /
en sig eenigen tijd stil houdende / sagen sy ons
met verwondering aan. Maar door sekerere tee-
kenen / die wy haar deden / wat aangemoedigt /
ende gerust gesteld zijnde / quamen sommige van
haar

haar
blijd /
onse k
weesen
wy op
konde
lende

hu
hum
soo be
gen h
sonder
een se
welk
kunst
haar
ander
sen /
getan
een-ho
en lan
hange
leeden
groote
Op h
beenen
gema
dat ha
niet a
der ha
waren
en a
sterk
ker /
naar d
bespeu
ken sy
van d
sonder
te zeed
nen ou

vertroft-
est-rotse/
Portugaal
an mond-
ten vooz
een goe-
In 25

haar by naar de Zee / schijnende grootelijks ver-
blijd / ons te sien ; ende sig verwonderende over
onse kleeding / gedaante / ende wittighepd. Sy
weesen ons aan dooz bysondere teekenen / waar
wy op 't gemaklijkste aan land met onsen boot
konden koomen / ons van hunne spijsen mede-dee-
lende om te eeten.

De Land-
aard komt
by de Frans-
sen.

sulke een
/ als pe-
waar van
hepd van
van des
en hebben
West ten
re dagen/
ontdekten
emant te
de heeden-
het selve
n / maar
genadert /
die langs
oas / ende
ekte. Te
nijen ge-
oeken / en
ben / der-
d-waards
oorde ten
de selve
enige ha-
p de kust/
r wy een
nen ; wel-
de blugt/
n sy ons
ekere tee-
moedigt/
mige van
haar

Du moet ik Uw Majesteit in 't kort verhaalen/
hunne maniere van leeven / en gewoontens / vooz
soo verre wy daar van eenige kennisse hebben moo-
gen krijgen. Dit volk gaat heel naakt / uytge-
sondert dat sy haar schamelhepd bedekken / met
een seker vel van een dier / gelijk een Marter/
welk sy met een smalle gordel gemaakt / met gras
kunstelijc getwerkt / binden ; hangende rond-om
haar tot aan de knien / staarten van verschepte
andere dieren. Sommige van haar dragen kran-
sen / gemaakt met vogels veeren. Dat volk is
getanijt van verwe / tamelijc met de Tarters ober-
een-koomende. Hunne hapren zijn swart / dik /
en lang / de selve winden sy op / ende dragen het
hangende op de rugge / gelijk een staartje ; hunne
leeden zijn wel gemaakt. Sy zijn van verschepte
grooten / ende schijnen wat dikker te zijn / als wy.
Sy hebben een breede borst / sterke armen / en de
beenen / en andere gedeelten van haar lichaam wel
gemaakt / zijnde gants niet leelijc / uyt-genoomen/
dat haar aangesigt schijnt wat breed te zijn / dog
niet aan alle ; want wy hebben der verschepte on-
der haar gesien / die schoon en moop van aansigt
waren ; hebbende grooten en swarten oogen / met
een aangenaam en stadig weesen. Sy zijn niet
sterk van lichaam / maar scherp van geest / wak-
ker / vaardig / en die de beste loopers overtreffen /
waar dat wy dooz onderbindinge hebben konnen
bespeuren. In deese 2 laatste hoedanigheeden gelij-
ken sy de Oosterse volkeren / ende bysonderlijc die
van d'unterste deelen van China. Van hunne by-
sonderlijke maniere van leeven / nogte van haa-
re zeden en gewoontens / hebben wy niet kun-
nen onderrigt worden / ter oorsaak van ons kort
ver-

Beschrijving
der In-
woonders.

Hun Dragt

Gedaante

Imborst.

1524.

verblijf onder haar / als zijnde ons geselschap seer kleyn / ende ons schip diep in Zee.

Beschrijving
des Lands.

Schoone
Bosschen
vol vrugt-
baare Boo-
men.

Daar niet verre van daan / hebben wy een ander volk gebonden / welk / naar 't ons dunkt / hebben de eene en de selfde manieren / gelijk ik naderhand Uw Majesteit sal verklaren; my nu verge-noegende met de beschrijving te geeven van de ge-leegentheid en aard van dat Land. Den Oever is met dun zand bedekt / gaande allenkx opwaards omtrent 15 voeten; ende maakende als een kleyn heubeltje; breed omtrent 50 voeten. En verders seplende / vonden wy eenige kleyne Riviertjens / en armen van de Zee / die sekerre bogten quamen in te loopen / spoelende den Oever aan beyde zijden / verder sagen wy het open veld hoog op-risfende bo-oen den Oever / met verscheide fraaye Landen / en Blaktens / vol met Bosschen en Wouden / sommige heel dikke / andere dunne / verbult met alderhande Boomen / soo vermakelijk en aange-naam / om aan te sien / als men sig sou konnen verbeelden. Uw Majesteit moet niet denken / dat deese zijn gelijk de Bosschen van Hircinia, of de Wildernissen van Tartaryen. De Noordsche Lan-den brengen niet voort dan wilde vrugteloose boo-men / maar deese Land-streken zijn verbult met Palm-boomen / Lauwtier-boomen / hooge Cy-pres-boomen / ende verscheide andere in Europa onbekende boomen / welke tot seer verre in de Zee een lieffelijke en aangename Reuk geeven. Van de eegenschap der selver konnen wy / om de reeden hier vooren vermeldt / niets seggen / maar niet te-oorzaak van eenige swaartigheeden / die wy in 't passeeren dooz de Bosschen souden hebben gebon-den; want de selve waren soo dik niet / of men sou daar dooz gemakelijk konnen passeeren. Ook denken wy niet / dat deese landen / palende aan de Oosterste gewesten / waar mede sy zijn omringt / souden ontbloot weesen van allerhande Drogues / Specerpen en andere Rijksdommen van Goud / vermits de koleur van de aarde het selve doet denken. Het Land is vol dieren / als harten / das-
sen /

Schey seer

op een an-

kerk / heb-

ben in nader-

om verge-

aan de ge-

den Oever

opwaards

een kleyn

En verders

rtjens / en

quamen in

de zijden /

rijfende vo-

Landen /

Wouden /

erbult met

en aange-

ou konnen

enken / dat

nia, of de

dsche Lan-

teloofse bo-

erbult met

hooge Cy-

in Europa

re in de Zee

eben. Van

in de reeden

aar niet ter

die wy in 't

ben gevon-

t / of men

reeren. Ook

nde aan de

n omringt /

Drogues

aan Goud

selve dort

garden / dat

sen /

sen / en haasen; hebbende Meppen / en Dijvers ^{1524.}
in overbloed / met soet Water / Vogels in me-
nigte / goed en bequaam tot alles.

Dit Land legt op de hoogte van 34 Gra- ^{Geleegend-}
den / hebbende een goede / gesonde en gematig- ^{heyd des}
de lught / tusschen de hitte en de koude: aldaar ^{Lands,}
waapt geen harde wind / ende die daar gemeer-
nelijk regeert / is in de somer de Noorde en West-
te wind; want wy waren aldaar in den begin-
ne van de somer. Den Hemel is klaar en held- ^{Des selfs}
der / met seer weynig reegen / ende of 't gebeurt / ^{lught.}
dat de lught donker en mistig word / die verdwijnt
aanstonds / en 't weer word in een oogenblik daar
naar heel helder.

De Zee is 'er stil / niet ongestuyvig / en de ^{Geleegend-}
baaren gaan niet heel hoog / al-hoe-wel den ^{heyd der}
grond diep en onbequaam is / om op te anke- ^{Zee.}
ren / soo is de selve nochtans voor de Schrepen
niet gevaarlijk; als zijnde de kusten by van rot-
sen en ondieptens; soo dat omtrent 4 / of 5 voe-
ten van den Oever / 't water altoos 20 voeten
hoog is / sonder Ebbe / of Bloet / zijnde de diepte
altoos gelijk. 't Is aldaar seer goed voor een
Schip te vaaren / want al was het / dat het sel-
ve met een storm wierd overvallen / soo kan 't
nooyt door het breeken van sijn kabel vergaan;
't welk wy by ervarenthepd hebben onderwon- ^{Ondervin-}
den; want in den beginne van Maart, (gelijk ^{ding des}
het selve in alle Landen gemeenelyk gebeurt) ^{Schrijvers.}
zijnde met een Noorde wind bevogten / ende daar
omtrent leggende / vonden wy ons Anker ge-
brooken / eer de grond week / ofte ontroerd
wierd.

Als wy van daar vertrokken / zeilden wy ^{Strekking}
langs de kust / welke wy gewaar wierden / sig ^{der Kust.}
Oost-waards aan te streken / alwaar wy ook een
groote menigte van viuren sagen / ter oorsaake van
de menig-vuldige ingesetenen. Terwijl wy aldus
op de kust dreeven / ten deele om dat wy geen
Anker-grond vonden / ten deele ook by gebrek
van water; stuurden wy onsen Boot / met 25 ^{25 Man aan}
sen / ^{Land ge-}
Verrazano, B man- ^{sonden.}

1524.

Beleefd en
bevallig
volk.

Geval van
een Ma-
troos.

mannen aan Land / maar ter oorzaak van de ongestuimige baaren / welke geduurig tegen den Oever sloegen / alsoo de kust open was / konden onse mannen aan Land onmoogelijk niet koomen / sonder de boot te verliezen. Wy sagen daar vele menschen / naar de kant van de Zee koomen / doende ons verscheide betuigingen en teekenen van vriendschap / dat sy wel te vreeuen waren / dat wy aan Land koomen souden. Ook hebben wy naderhand door ervarenhepd bevonden / dat sy heel beleefd en bevallig waren / gelijk Uw Majesteit hier na sal verstaan. Om te moogen verneemen / of wy aan haar onse waaren / gelijk vellen Papier / Glas / Belletjes en andere sulke vodderpen / daar de Indiaanen gemeenelyk seer na verlangen / konden toefenden; soo stuurden wy een jonge Matroos naar den Oever / welke derwaarts swimmende / en tot 3 of 4 schreeden van den Oever gekoomen zijnde / alsoo hy op haar sig niet en durfde hertrouwen / goopde hy deese dingen op den Oever; waar na tragende te rugge te keeren / wierd hy van de baaren soo geweldig geslagen / dat hy half gebruyfelyk zijnde / naar den Oever als dood geworpen wierd; 't welk de Indiaanen siende / liepen sy daar na toe / namen den jongman / en bragten hem een wepnig van de Zee af. Den jongman siende / dat sy hem weg voerden / zijnde gant verschrik / en bevreest / begoft hy erbarmlyk te schreuen / gelijk ook de Indiaanen, die hen vergeselschapten; welke hem omringende / sogten hem te troosten / ende een goede moed te geven. Heboende hem aan de voet van een klep hoekeltje tegen de Sonne / op den grond gelegden te begonden sy hem met groote verbaasthepd / aante sien / en sig over des selfs wittighepd te verwonderen. Hebbende hem sijne kleederen afgedaan / en hem by een groot vyer verwarmt; dog niet sonder een groote vrees voor ons / die in de boot gebleeven waren / dat sy hem braden en op-eet souden. Ma dat den jongman sijne kragt

W

van de
tegen den
/ konden
niet koo-
gen daar
Zee koo-
en en tee-
e breeiden
den. Ook
pd bevon-
aren / ge-
Om te
onse waa-
elletjes en
aanen ge-
oe-fenden;
naar den
/ en tot 3
nen zijnde
rtrouwen
; waar na
hy van de
yp half ge-
ood gewor-
nde / liepen
t / en brag-
Den jong
zijnde gant-
chbarinlijk
n, die hen
gende / sog
moed te ge-
an een klep-
rond geleg-
sthepd / aar
hepd te her-
enen te ver-
en afgedaan
nt; dog nie-
ie in de boe-
en en op-e-
sijne kragt

weder bekoomen Lad / en by haar eenigen tijd
was gebleeven / betuygde hy dooz teekenen / dat
hy begeerde naar 't Schip weder te keeren; heb-
ben sy hem meenigmaal en vzerdelijk omhelft /
en verselden hem na Zee / en om hem meerder
versekering vooz de veplyghed van sijn leven te
geeven / lieten sy hem aldaar alleen / en op een
hoogte gegaan zijnde / stonden sy aldaar / hem
geduurig aan-siende / tot dat hy in de boot ge-
treeden was. Deesen jongman bemerkte / ge-
lyk wy ook deden / dat die menschen / gelijk
d' anderen / naar 't swart helden; sy hebben
een blinkend vel / zijn middel-matig van gestalte /
schoon van aangesigt / teer en swak van leeden /
maar scherp van geest. Verder hebben wy niets
aangemerkt.

Wy zijn daar van daan vertrokken / en langs
de kust / die sig Noord-waarts strekt / zeplende /
sijn wy omtrent 50 mijlen daar af / by een an-
der Land gekoomen / dat ons veel aangenaamer
scheen te weesen / verbult met seer groote Bossen /
aldaar wierpen wy het anker; ende om eenige
kondschap van dat Land te hebben / sonden wy
aan Land 20 mannen / welke wel omtrent 2
mijlen diep Lande-waards in gingen / dese bevon-
den / dat de menschen upt vzeese na de Bossen ge-
plagt waren. Alleenlijk sagen sy een oude vrouw /
met een jonge dogter / oud omtrent 18 / of 20
jaren / welke de selve siende tot haar koomen /
verschuplden sig in 't gras. De oude vrouw
volgde een kind van 8 jaren. De jonge dogter
was ook swaar gelaaden; maar als onse man-
nen tot haar waren gekoomen / begonden sy te
schreeuwen / en de oude vrouw gaf haar met tee-
kenen te verstaan / dat de mannen Bos-waarts
aan geblugt waren / soo draa sy ons hadden ge-
zien; dog niet daar geworzen. Om haare gunst te winnen /
gaven onse mannen aan haar te eeten van de
pisse / die sy mede gebragt hadden / welke de ou-
de Vrouw dankbaarlijk ontfing / maar de jonge

Doen een
ander Land
op.

20 Man
doen een
Land-togt.

Treffen een
oude vrouw
en dogter
aan.

1524.

Van wien sy
een kint
mede nee-
men.

Deese Land-
saad be-
schreeven.

Hunne Ca-
noës be-
schreeven.

Aart des
Lands.

dogter versmadende de selve / gooyde se op den grond. Sy namen een van de 2 kinderen / om 't selve naar Vrankrijk te brengen / ende willende mede de jonge dogter / die heel schoun en welgemaakt was / wey voeren / Rondten sy 't selve niet doen / ter oorzaak van het harde geschreeuw / dat sy deede ; bysonderlijk / om dat sy soo groote Bossen hadden te passeeren / en dat sy soo verre van 't schip waren ; derhalven beslooten de onse sig met het kind te vergenoegen / de selve agter latende. Ook wierd bespeurt / dat dese menschen veel witter waren / dan die wy te vooren hadden gezien / sy zijn gekleed met seekere bladeren van boomen / welke sy met wild hennipe gaaren te samen naapen ; hunne hapren waren van agter gebonden / op de selfde wijze / als de eerste ; hunne gewoone spijzen zijn aard-gewassen / die sy in over-bloed hebben / en welke van de onse in gedaante en smaak verschillen / zijnde seer goed en aangenaam / om te eeten. Worders leeven sy ook van vis en wild-bzaad / welke sy met strik en hoogen van hard hout gemaakt / weeten te vangen ; hunne pijlen zijn van riet met vis-graaten gewapent ; de dieren van deese Gewesten zijn veel wilder / als in Europa , ter oorzaak dat de selve geduurig werden gejaagt. Wy sagen verscheyde van hare booten / of Canoës , gemaakt van boomen / welkers lengte 20 / en breedte 4 voeten was. De selve worden met geen pser / ofte steen / nogte met geen instrument van metaal gemaakt / naademaal in deese gantse Landstreek / 200 mijlen lang / geen eene steen werd gebonden ; dog / om die te maaken / dienen sy sig met byer / brandende soo veel van den boom af / tot dat deselve diep genoeg is / om vooz Canoës te dienen. Het selve doen sy van vooren en van agter / tot dat sy bequaam geworden zijn / om op Zee te varen. Dit Land is soo wel en soo voordeelig gelegen / als het andere / hebben de gelijk deselve Bossen vol allerhande boomen maar de lugt is soo soet niet / om dat het Land

de se op den
deren / om 't
nde willende
oon en wel-
en sp 't selve
geschreeuw/
sp soo groote
t sp soo verre
oten de onse/
e selve agter
ese menschen
boren hadden
bladeren van
ipe gaaren te
en van agter
de eerste; hun-
sen / die sp in
de onse in ge-
e seer goed en
ers leeven sp
z sp met strik
kt / weeten te
met vis-graa-
Gewesten zijn
orzaak dat de
Op sagen ver-
oës, gemaakt
/ en bzeete
net geen pfer-
nent van me-
gantse Land-
ne steen werd
en / dienen sp
van den boom
om vooz Ca-
van booren en
geworden zijn
is soo wel en
ndere / hebben
ande boomen
dat het Land
si

sig wat Noord-waards strekt / en houdt is.

In deese Gewesten hebben wy veele Wijngaar-
den gesien / natuurlijk voozt-koomende / ende langs
de boomen klimmende / gelijk die van Lombard-
dyen, welke / indien sp ozydentelyk waren bear-
beyt en beboudt / sonder twyffel goede en uyt-
steekende wijn souden geeven; want hebbende
van deese dzyppen / dzoog gegeten / bonden wy
de selve soet en lekker / zijnde 't eenemaal de onse
gelijk; ook dagten wy / dat deese luyden deselve
hoog-agteden; want ober-al / daar deese Wijn-
gaarden sig verspreyden / hebben wy aangemerkt/
dat sp de onderste takken / van de boomen af
hakken / op dat de dzyppen dies te bet'r mogten
rijp worden.

Der selvet
Wijngaar-
den.

Hoe behan-
deld.

Wy hebben aldaar ook Roosen / Violetten /
Aelven / en verscheyde andere soete / liefvelijke en
wel-riekende kruiden en bloemen gesien / van de
onse verschillende. Van der selver wooningen
hebben wy niets konnen verneemen / om dat sp
diep in 't Land waren; maar uyt verscheyde tee-
kenen hebben wy konnen oordeelen / dat hare
huysen gemaakt zijn van stokken / en boomen / t'
samen aan malkanderen geset. Wy gelooben
ook dooz gissinge / en andere teekenen / dat veele
onder haar in het open-veld slapen / hebbende
geen ander dak / dan den blaauwen hemel. Na-
der kennisse van deese volkeren hebben wy niet
konnen krijgen / dog wy meynen / dat alle de
Natien langs die kusten / daar wy vooz-by zijn
gebaren / leeven op een en de selve manier.

Kruiden en
Bloemen
aldirar.

Hunne woo-
ningen.

Maar dat wy aldaar 3 dagen vertoeft hadden /
sonder eenige anker-grond te vinden / beslooten
wy te vertrekken / langs de kust Noord ten Oo-
sten varende; zeplende alleenlyk by dage / ende
's nagts ankerende. Aldus varende de rupinte
van 100 mijlen / bonden wy een aardige plaats /
sonder ontoegangelijke gebergtens geleege; van
welk gebergte een uyttermaten groote water-
stroom sig in Zee uyt-stozte / welke aan de mond
seer diep was / houdende mede Ebbe en Vloed.

Vertrekken
van daar.

Ontdekken
een Vloed.

1524. soo dat het water 8 voeten hoog op-risfende / groote geladene scheepen. daar door konden pas-seeren; maar dewijl wy op een plaatse ten anker lagen / daar wy voor de winden beschut waren / wilden wy het niet wagen daar in te gaan / son-der nadere kennisse van de plaatse te hebben / en vergenoegden ons in de voorschreeve Rivier / met onsen boot te gaan; alwaar wy bebonden / dat dien oord heel wel bevolkt was.

Waar van
de Land-
aard by hen
komt.

Meyr al-
daar.

Het volk gelijkt de andere / en de luyden zijn gekleedt met veeren van verschepte koleuren. Sy quamen seer minnelyk tot ons / doende groote teekenen van verwondering / wijsende ons aan de plaats / daar wy met meerder sekerheyt aan Land met onse boot konden koomen. Wy roep-den in de voorschreeve Rivier wel een halve mijl Lande-waard in / alwaar de selve een seer schoon Meyr van omtrent 3 mijlen in den omtrek uyt-maakt / waar op sy met hunne kleyne Canoës wel omtrent 30 in getal / van den een en d' an-der Oever quamen roepen / om ons te sien / en te aanschouwen; maar niet een tegen-wind van de Zee schielijk overvallen zijnde / wierden wy ge-noodsaakt / te rug te keeren / en dat schoone Land onwillig te verlaten; welke wy uyt de Bergen / die ons van mineraal scheenen te wee-sen / oordeelden rijk en aangenaam te zyn. Wy haalden het Anker op / en alsoo de kust sig naar het Oosten strekte / zeilden wy derwaards / hou-dende altijd dit Land in 't gesigt / tot dat wy 50 mijlen gevaren zijnde / een Epland vonden / van gedaante als een drie-hoek / leggende 10 mijlen van 't vaste Land af / en soo groot omtrent als 't Epland Rhodes. Dit Epland is vol Bergen met boomen bedekt / en wel bevolkt / want ober-al langs de kust sagen wy buuren; wy gaben aan 't selve de naam van Claudia, Wro Majesteys moeder / maar ter oorsak van de tegen-winden vertoefden wy aldaar niet.

Ontdekken
een Eyland,
dat se *Claudia* noe-
men.

Koomen
aan een an-
der Eyland.

Daar na quamen wy tot een ander Land / omtrent 15 mijlen van dit Epland geleegen / al-
waar

Waar
Waar
20 C
roep
Sch
den;
en d
tenis
upt
na d
doen
digt
glas
gooy
en al
aan
dit v
geme
ouds
der
De
ouds
bel /
zijnd
versc
hp e
nen
op d
is h
Log
hoor
de v
aan
sy se
hebt
laar
na-
niet
zijn
beh
in

ijfende /
den pas-
en anker
waren /
an / son-
den / en
ier / met
en / dat

den zijn
ren. Sp
e groote
ong aan
hepd aan
Op roep-
albe mijl
er schoon
trek upt-
e Canoës
en d' an-
den / en te
nd van de
n wp ge-
t schoone
p upt de
n te wee-
ijn. Wp
t sig naar
dg / hou-
at wp 50
den / van
10 mijlen
ntrent als
l Bergen
ant ober-
wp gaben
Majesteyts
n-winden

er Land /
eegen / al-
waar

waar wp een redelijke goede Haven vonden ;
waar in zijnde gebaren / vonden wp omtrent
20 Canoës vol menschen / welke verwondert en al
roepende en schreeuwende quamen omtrent ons
Schip / dog niet nader / dan omtrent 50 schree-
den ; albaar blijvende aanschouwd en sp de kunst /
en de bouwinge van 't selve / en des selfs gestel-
tenisse en uptrusting ; doen begonden sp altermaal
upt te roepen / haare blijdschap betuygende ; en
na dat wp de selve wat hadden aangemoedigt /
doende haare epgene gebaarden / quamen sp soo
digt by ons / dat wp tot haar eenige bellerjens /
glas en andere prullen en beuselingen konden
goopen ; na dat sp de selve hadden ontfangen /
en al lacchende aangefien / quamen sp sonder vrees
aan boord van ons Schip. Daar waren onder
dit volk 2 Koningen / soo wel-gesteld / ende wel-
gemaakt / als 't moogelijk is te beschrijven / de
oudste was omtrent 40 jaren oud ; ende den an-
der was een jongman van omtrent 20 jaren.
De manier van hunne kleeding was aldus / de-
oudste droeg op sijn naakite lighaam een harts-
vel / kunstig met takken gelijk damas gewrogt /
zijnde bloots hoofts / de hapren van agteren met
verschepte knoopen gebonden ; om sijn hoofd had
hp een bzeede ketting / verciert met verschepte stee-
nen van allerhande koleur ; den jongman was
op de selve manier by-na toegerust. Dit volk
is het beste / en het beleefste / dat wp op onse
Cogt hadden gebonden ; sp overtreffen ons in
hoogte / sommige onder haar helleinde meer na
de witrigheid / andere zijn geel-agtig / moop van
aangefigt / met lange en swarte hapren / welke
sp seer sofgvuldig onderhouden ende verciere ; sp
hebben swarte / en leevendige oogen / haar ge-
laat is vriendelijk en bevallig / de oude manieren
na-bootsende. Ik spreek tegen Uw Majesteyt
niet van d' andere gedeeltens van haar lighaam /
zijnde soo wel gemaakt en geschikt / als pemant
behoort te weesen. De vrouwen zijn de mannen
in gesteltenisse en schoonheid gelijk / zijnde seer

Welker In-
woonders
aan boord
koomen.

Waar onder
2 Koningea
zijn.

Hun Op-
schik.

Gedaante
des volks.

Hunne
vrouwen
beschree-
ven.

1524.

Opfchik der
mannen.

beleeft / van een aangenaam gelaat / en schoon om aan te sien. Sp zijn soo knipsch en eerbaar als eenige vrouwen / die wel opgebzagt zijn / gaan heel naakt / behalven dat gedeelte / dat de eerbaarheid gebied te dekken ; welke sp bedekken met een vel van een dier / op de eygenste wijze geborduurt / als die / welke de mannen dragen. Onder de mannen zijnder eenige / die op hare wapenen draagen kostelijke vellen van wilde dieren. Sp schikken haar hoofd op met verscheide cieraaden / gemaakt uyt haare eygene haren / welke van vooren aan beyde de zijden van de borst hangen. Andere schikken haar op een andere manier / gelijk de vrouwen in Egypten , of Syriën doen / op ; deese zijn de Eedelste ; en als sp getrouwt zijn / dragen sp allerhande Juweelen / soo wel als de vrouwen / volgende daar in na de gewoonteng der Oosterse volkeren.

Wat waaren
by hen
meest geagt
zijn.

Onder hunne fraayigheeden sagen wy meer gewerkt koper / als goud / welk sp om des selfs koleur niet en agten ; de koleur van 't goud zijnde onder haar de laagste / de hemels-blaauwe en roode koleur is aldaar 't meest geagt. En onder de dingen / die wy haar gaven / daar waaren der geene / die haar meerder behaagden / als de belletjens / blaauw kristal / en andere cieraaden / om aan haare ooren / ofte om den hals te hangen. Goude / of silvere laakeng wilden sp niet meer hebben / als van andere soorten ; hielden niet van dingen met staal / ofte yser gemaakt ; en als wy onse wapenen toonden / soo verwonderden sp sig niet daar over / hielden hen te bree-den met die te aanschouwen / begeerden alleen-lijk te weeten de kunst / om de selve te maaken / het selve deden sp met ons glas / welk aangefien hebbende / al lacchende / gaven sp ons het aanfontg weder. Sp zijn seer mildadig / want sp geeven al dat sp hebben. Wy maakten met haar groote vriendschap ; wy liepen eens in de voorszreebe Haven met ons Schip / want te vooren hadden wy / ter oorsaak van de tegen-wind / wel 1 mijl

Zijn seer
mild.Varen in de
Haven.

in 2
stom
klep
aan
betw
was
van
kene
ong
altij
gew
om
voor
dage
de o
jalou
ende
verp
en sc
de h
wy
haar
M
met
Ede
sien
van
boot
gend
den
sp o
sp e
tijd
hoo
len.
in e
ren-
tijd
le g
wo
gen

een schoon
eerbaar
gt zijn /
dat de
bedekken
wijze ge-
en. On-
re wape-
e dieren.
epde cie-
ren / wel-
de bofst
n andere
of Syriën
getrouwt
soo wel
na de ge-
wp meer
des selfs
n 't goud
-blauwwe
agt. En
daar wa-
gden / als
ere ciera-
en hals te
den sp niet
n; hielden
gemaakt;
o verwon-
en te bree-
en alleen-
maaken /
aangesien
aanstonts
sp geeven
aar groote
dozschreebe
en hadden
wel 1 mijl
in

in Zee genoodsaakt geweest op te houden. Aan-
stonds quamen sp in groot getal met hunne
klepne booten / naar ons Schip / hebbende hun
aangesigt met verscheide koleuren geschildert;
bewijfende en geevende ons te kennen / dat dit
was een teeken van vreugde; sp bragten ons
van hunne spijsen / ook gaven sp ons door tee-
kenen te verstaan / waar wp 't sekerste met
ons Schip in de Haven konden koomen / zijnde
altijd in ons geselschap; en na dat wp 't Anker
geworpen hadden / bleeven wp aldaar 15 dagen/
om ons met verscheide noodzakelijke dingen te
voorzien; ondertussen quamen deese luden alle
dagen / om ons Schip te aanschouwen / brengen-
de ook hare vrouwen mede / waar ober sp seer
jalours zijn. Sp / in ons Schip getreden zijnde /
ende daar in eenigen tijd gebleeven hebbende /
verplichteden hare wijven in de Canoës te blijven /
en schoon wp de selve ernstelijk baden / schenken-
de haar verscheide dingen / nimmermeer hebben
wp van haar konnen verkrijgen / dat sp aan
haar souden toe-laten / aan boord te koomen.

Altemet quam een van de twee Koningen /
met sijne Koninginne / ende een groot getal van
Edel-lieden / om sijn vermaak / en om ons te
sien; sp bleeven alle op den Oever 200 schree-
den van ons / sendende tot ons een van hare klepne
booten / om haren komst bekend te maken; seg-
gende / dat sy ons schip quamen sien. Dat dee-
den sp tot een teeken van vplighepd / en soo dra
sp ons antwoord hadden bekoomen / soo quamen
sp aanstonds / en na dat sp ons schip eenigen
tijd hadden bekeken / waren sp verbaast op het
hooren schreeuwen en geraas onser Boots-gesel-
len. De Koninginne met hare Edel-juffers was
in een seer klepne Canoë, by een Eysland een vie-
ren-deel mijls daar af. Den Koning bleef eenigen
tijd op ons schip / sprekende ende makende vee-
le gebarren / aanschouwende met groote ver-
wondering de toerusting van ons schip / en bra-
gende naar de eygenschappen van elk ding in 't

1524.

Alwaar de
Inwoonders
by hen koo-
men.

Zijn seer
minne-nij-
dig op ha-
re wijven.

De vrouwen
koomen om
het Schip te
sien.

1524.

De Koning
vertrekt
van 't Schip.

byzonder. Hy nam groot vermaak in het anschouwen van onse toerusting / ende in het proeven van onse spijzen ; waar na sijn afschepd beleefdelijk genoomen hebbende / ging hy weg.

Komt wederom.

Alfoo nu onse mannen 2 / of 3 dagen bleeven op een kleyn Epland / dat daar dicht by was / om verschepte behoefstigheden / gelijk het selve onder de Zee-luyden werd gebruikt / soo quam hy weder met 7 / of 8 van sijne Edel-luyden / om te sien / wat wy deden ; en vraagde ons dikwijls / of wy van meening waren , langer aldaar te vertoeven , schenkende ons van sijne voorraad / schietende met sijn boog / dan op- en neder-loopende / met des selfs Edel-luyden / tragtede hy aan ons volk sijn gunst te bewijzen.

Aart deses
Lands.

Wy hebben altemet wel 5 / of 6 mijlen Lande-waards in geweest / en het selve soo vermaake-lijk en aangenaam bevonden / als 't moogelijk is te beschrijven ; seer bequaam om Koozn / Wijn en Olve voort te brengen. Zijnde aldaar blak- tens van 25 / of 30 mijlen in de breedte ; open en sonder eenig beletsel / voorszien met soo veel en soc- danige vrugt-boomen / dat / indien men daar in eenig Zaad wierp / het uytsteekende goede vrug- ten soude voort-brengen. Daar na gingen wy in de Bossen / welke wy seer groot en dik vonden.

Boomen des
Wouds.

De boomen van de selve waren Epke-boomen / Cypres-boomen en andere in Europa onbekent. Wy vonden daar ook Appel-boomen / Apigenaamt / Pypin- en Roote-boomen ; en verschepte andere soorten van vrugten / verschillende van d'onse. Daar zijn Dieren in overvloed / als Hertten / Dassen / Wolven / en andere soorten / welke sy met Netten vangen / mitsgaders met Boogen / welke zijn hare voornaamste Wapen- nen ; de Bijlen / welke sy gebruiken / zijn met veel kunst gemaakt / en / in plaats van Iser / hebben sy een Iep-steen / ofte Iaspis-steen / ofte een harde Marinel-steen / en andere scherpe steen- nen ; van de welke sy sig in plaats van Iser be-

Hunne Bij-
len en Vaar-
tuigen.

die

et aan-
et proe-
epd be-
beg.
bleeben
was/
et selve
o quam
den/om
ons dik-
er aldaar
voorraad/
eder-loo-
gtede hp

en Lan-
ermaake-
hoogelijk
n/Wijn
aar vlak-
open en
el en soc-
n daar in
ede vzug-
ingen wp
dik bon-

Epke-boo-
uropa on-
innen/Api
; en ver-
schillende
bloed/ als
e soorten/
aders met
te Wape-
/ zijn met
van Wser/
steen/ ofte
herpe stee-
n Wser be-
die:

dielen / om boomen af te houtwen / en om hare
Canoës upr een stuk hout te maaken ; de selve
met groote en wonderlijke kunst diep maakhende ;
soo dat 10 / of 12 menschen gemakkelijck daer in
konnen sitten. Hunne Riemen zijn kort en breed
aan de eynden / en sy gebuyken de selve op de
Zee / sonder eenig gevaar ; en is het nood / met
sulke snellighepd / als het haar gelleft. Wy sa-
gen haare hupsen in 't rond gemaakt / hebbende
10 / of 12 schreeden in den ontrek ; zijnde ge-
maakt met halve kringen van Timmer-hout /
en van malkander gescheyden / maar sonder ee-
nige ordze / of bouw-konst : gedekt met Stroo-
matten / kunstelijck aan malkander vast gemaakt /
welke haar voor de Wind en Keegen beschutten.
Dag / indien sy de bouw-konst verstonden / en
dat sy de gereedschappen daer toe hadden / soo
moet men niet twijffelen / of sy soudén groote en
gemakkelijke bouwvingen en hupsen konnen tim-
meren. Want de geheele kust is vol schoone / hel-
dere en glinsterende Steenen / als mede Albaster ;
boven dat / is dat Gewest wel voorszien met een
goede Haven / en Anker-grond.

Woon-
plaatsen.

Goede Ha-
ven en An-
ker-grond.

Sy verboeren hunne Wooningen van d' eene
plaats in d' ander / na tijds geleegenthed / aan
het Oord / daar sy willen verblijven / neemende
alleenlijk de Matten af / hebben sy aanstonds
een ander hups gebouwt. De Vader met zijn
gantsche hups-gezin woond in het selve hups /
soo dat wy dikwijls tot 25 / of 30 personen in
een hupsje gesien hebben. Sy erneeren sig / ge-
lijk d' andere / daar wy te vooren van gesproo-
ken hebben / met aard-gewassen van het Land /
dog ozdentelijker / ende met beter overleg dan
d' andere. Om te zaayen neemen sy waar den
loop van de Maan / het op-gaan van seekere
Sterren / en verscheydene andere gewoontens van
de oude tijden. Voorts leven sy van hunne jagt
en visscherpe. Sy leven lang / en zijn selden
ziek ; en of het gebeurde / dat sy breefen siek te
worden / soo geneesen sy sig met vuur / sonder
eeni-

Vervoeren
de woonin-
gen van d'
eene plaats
in d' ander.

Zaay-tijd.

Hun Le-
vens-ma-
nier.

1524.

't Betreuren
der Dood.

Op hoe veel
graden ge-
leegen.

Geleegend-
heid der
Haven.

't Schip ver-
trekt.

eenigen Docter te gebruiken/of eenig Medicament in te nemen; ook seggen sy/ dat sy seer oud sterben. Sy zijn seer barmhertig/ medelijdende en weldadig omtrent hare buuren; maaken groot gekerm en klagten in tegenspoed; ende in haare ellende/ maaken haare vrienden d' optellinge van alle haare gelukken. Op haare dood bedrijven sy rouw meest met singen/ in de welke sy lange tijt aanhouden.

Dit is al 't geene wy van haare hebben kennen verneemen. Dit Land is geleegen op den 41 graad en 2 derden; maar wat houder/ 't geen by gebal/ en niet natuurlijk gebeurt/ gelijk ik op een ander plaats Uw Majesteit sal verklaren; beschrijvende jegenwoordig alleen de geleegentheid van 't voorschreeve Gewest/ welk legt Oosten Westen. De mont van de Haven is open naar 't Zuiden/ wel een halve mijl breed; en als men daar in gekoomen is/ de selve strekt sig tusschen 't Oosten en 't Noorden wel 12 mijlen/ aldaar hoe langer hoe breeder wordende/ sy maakt een Inham van omtrent 20 mijlen in den omtrek; waar in leggen 5 klepne Eplanden seer vrugtbaar en aangenaam/ vol hooge en dikke Boomen; om welke Epland een Schip kan varen sonder vreesse voor eenige storm/ ofte ander gevaar. Daar na keerende Zuid-waards aan/ als men den Haven is in-gevaren/ zijn aan beide de zijden seer aangename Bergen/ waar upt verscheyde Rivieren koomen in Zee te loopen: in 't midden van d' Intreede is een Rots van gehoutwe steenen/ natuurlijk groepende/ seer goet om eenig Fozt/ of Vasteel te bouwen/ tot bescherming van de Haven.

Den 5. Mey, zijnde met alle noodwendige saaken voorzien/ vertrokken wy van de voorschreeve Kust/ hebbende de selve nogtans altoos in 't gesigt/ wy zeilden 150 mijlen/ de selve altijt en overal/ even-gelijk vindende; behalven dat het Land al te met wat hooger en Bergagtig was; al 't welk schijnt mineraal te weesen. Wy sogten niet al.

aldaar
voor
onde
kust
na h
ande
Ma
re /
Lan
verse
en b
groot
barb
wy k
hond
Zee
tens
giffen
vissc
soort
brein
ben
Ook
nem
boort
wild
na
en
sy n
geet
niet
de
Ma
geli
leef
me
bet
her
een
we

aldaar aan Land te koomen / nademaal 't weer ^{1524.}
 vooz ons goed en voozspoedig was; maar wy
 ondersteiden / dat het Land het eerste geleek / de
 kust strekt sig 50 mijlen Oost-waards; en daar
 na keerende naar 't Noorden / vonden wy een
 ander Land vol Bergen en dikke boomen / als ^{Doen een}
 Mast-boomen / Cypres-boomen / en sulke ande- ^{nieuw Land}
 re / als men gemeenelyk vind in de Noordse ^{op.}
 Landen. De Menschen zijn van d' andere seer
 verschillende / en 't dunkt ons / dat hoe beleefder /
 en beballiger / dat de eerste waren / soo veel te ^{Beschrif-}
 groover / en quaad-aardiger zijn deese / zijnde soo ^{ving deser}
 barbaars en wild / dat / wat vooz teekenen ^{Inwoonders;}
 wy konden doen / noopt eenigen handel met haar
 konden drijven. Sy kleeden haar met vellen van ^{Hun Kleed-}
 Beeren / Wolven / Zee-halven en andere gedier- ^{ding.}
 tens. Haar voedsel / soo veel wy hebben konnen
 giffen / uyt haare wooningen / is van de jagt en ^{Voedsel.}
 visscherye / en van seekere vrugten / zijnde een
 soort van wortels / die de aarde van selfs voozt-
 brenge. Sy hebben geen Zaad / en nergens heb-
 ben wy eenig teeken van land-bouw gesien.
 Ook is het Land soo onvrugtbbaar / dat het t'ee- ^{Onvrugt-1}
 nemmaal onbequaam is / om pets uyt het Zaad ^{baarheyd}
 voozt te brengen. Als wy altemet pets met haar ^{des Lands.}
 wilden reuplen / of verwisselen / soo quamen sy
 na den Oever / klimmende op seekere Rotsen /
 en wy in onsen Boot aan de voet zijnde / lieten
 sy met een touw neder / wat hen geliefde ons te
 geeven; geduurig roepende; dat wy hun Land ^{Onbeleefd-}
 niet souden naderen; en vragende aanstonds na ^{heyd in het}
 de wisseling; willende niets anders neemen / dan ^{reuylen.}
 Messen / Vis-haaken / en andere dingen / om te
 gelijk te snijden / sonder agt te slaan op onse be-
 leeftheeden; en als wy niets meer hadden / om
 met haar te reuplen / vertrekken van haar /
 betoonden sy ons sulke teekenen van onbeleef-
 heyd en beragting / als het moogelyk is aan
 een mensch uyt te vinden.

Tegen hun wille en dank gingen wy egter
 wel 2 / of 3 mijlen Land-waard in; zijnde 25
 in 't

1524.

Doen een
Land-togt.Des selfs
geleegend-
heyd.Vertrekken
wederom.Ontdekken
32 Eylan-
den.Zijn ten
eynde van
Spijs.Keeren na
huys.Redence-
ring over de
Gods-dienst
deses Volks.

in't getal wel gewapend. Doen wy by den Oe-
ber waren gehoomen / schooten sy op ons met
hare Wylen / maakende groot geschreeuw / en
daar naar vlogteden sy na de Boffen. Wy
bonden in dat Land niets van aangeleegentheyd/
ofte van waarde ; siende alleenlyk groote Wou-
den en sekerre Gebergten / waar in eenig mi-
neraal-stoffe mag weesen ; om dat wy sagen /
dat verschepte onder haar aan haare ooren eeni-
ge hoopere Kraalen droegen.

Wy vertrokken dan van daar / nemende on-
sen kours Noord-oost langs de Kust ; welke wy
aangenaamer en effener sonder Boffen bon-
den ; met hooge Bergen Land-waards in ; wel-
ke sig langs de Kust tot 50 mijlen upt-strekken.
Aldaar ontdekten wy 32 Eplanden / leggende
langs de Kusten / zijnde kleyn / maar aangenaam
voor het oog / hoog / hebbende verschepte om-
trekken en omweegen / maakende veele en ver-
schepte Sleuben / daar de grond seer goed is /
om te ankeren / gelijk in de Golf van Venetiën ,
in Slavoniën , en Dalmatiën. Wy hebben geen
kennisse gehad van het Volk / maar wy mey-
nen / dat het selve is van den selven aart en
manieren / als de andere. Noord-waards zeplen-
de / de lengte van 150 mijlen / quamen wy by
dat Land / dat de Britten soo even hadden ont-
dekt / welk is op den vijftigsten graad / nu was
alle onse voor-raad en spijs verteerd / hebbende
ontdekt omtrent 700 mijlen en meer nieuw
Land / zijnde met Water en Hout voorzien / be-
stooten wy naar Vrankrijk weder te keeren.

Wat de Gods-dienst deser Volkeren aan-gaat /
also wy hun Taal niet en verstonden / so heb-
ben wy niet kunnen weeten / door teekenen / of
andersints / of sy eenige Religie / ofte Wetten heb-
ben ; ook of sy eenig eerste Weesen / of Oorsaak
kenden ; nogte of sy den Hemel / of de Sterren / de
Son / de Maan / of eenige andere Planeeten
aanbidden ; nog minder / of de selve Afgoden-die-
naars zijn ; als mede hebben wy niet kunnen ver-

berne
te ee
sy in
welk
hebb
welk
is ge
reede
onse
sy ool

verneemen / of sy eenige offerhanden deden / of te eenige andere aanbiddingen ; voorts hebben sy in haare Dorpen geen Tempel / ofte Kerk / 't welk ons deed oordeelen / dat sy geen Religie hebben / en dat sy los en ongebonden leeven / 't welk komt van onweetendheid / want daar en is geen twijffel / of sy souden gemakkelijk overreedet kunnen werden / nademaal / al dat wy in onse Gods-dienst en Gebeden deden / dat deden sy ook insgelijks.

1524.

E Y N D E.

RE-

R E G I S T E R

Der voornaamste Saken , vervat in de Scheeps-Togt
van JOHAN DE VERRAZANO,
naar *Florida*.

A.

Albert , voor Kapiteyn in het
Fort op *Florida* gelaaten , 2
werd van zijn volk dobd-
geslaagen , 3
Apalacy , een Gebergte , leverd
goud uyt , 7
Armoede , onder de *Franssen* op
Florida ontstaan , 5

B.

Beeren , swemmen wel 14 uu-
ren ver , om op vogelen te
aalen , 10
Bijlen der *Indianen* van een won-
derlijk maakfel , 26, 27
Bloemen (wat soort van) op *Florida*
gevonden , 21
Boomen (wat soort van) op't Land-
schap *Florida* gevonden wor-
den , 16, 26
Boot , door *Verrazano* aan Land
gefonden , 14
Brand , veroorzaakt veel elende op
Florida , 4

C.

Canoës der *Indianen* , op wat
wijze gemaakt , 20
la Chere , uyt *Hongers* nood , van
zijn makkers gedood en opge-
geeten , 3
Claudia , deese naam aan een nieuw
ontdekt Eyland gegeven , 22

D.

Dieren , (wat soort van) op *Flo-*
rida gevonden worden , 26
Dooden , op wat wijze door de *Flo-*
ridanen betreurt , 28
Dragt der *Floridanen* beschreeven ,
15

E.

Eylanden (32) door *Verrazano*
ontdekt , 30

F.

Florida ('t Landschap) beschree-
ven , 16
heeft veel Gediertens , 16,
17
des selfs geleegenhey-
lugten Zee-kust ,
des selfs Inwoonders
beleefd en bevallig ,
des selfs Land in zijn
danigheyd beschreeven , 20, 29
Floridanen onthouden hen 3 Maan-
den in de Bossen ,
in hun kleeding , ged-
te en imborst beschreeven

Fort , op *Florida* gebouwt , 45
Françoys Jean verraad zijn e-
volk , en diend voor geleyac-
aan de *Spanjaards* , 5, 8
Franssen krijgen veel goud en sil-
ver van de Koningen van *Flo-*
rida , 5

G.

Gods-dienst wierd van *Verraza-*
no niet bespeurt , dat die
van *Florida* hadden , 30, 31
Gorgues komt met 3 scheepen te
Florida aan , 8
staat aldaar een menigte
Spanjaards dood , 9
overwint de *Spanjaards* ,
die hy alle doet ombrengen , en
stelt en schrift boven hunne
hoofden . ibid.
— zijn

R E G I S T E R.

Verrazano

30

) beschree-

16

ertens, 16,

17

eghehey-

onders

in zijn

en, 20, 29

en 3 Man-

g, ged

reeven

uwt, 16

zijn e,

or geleya-

5, 8

goud en sil-

en van Flo-

5

van Verraza-

rt, dat die

30, 31

scheepen te

8

en menigte

9

Spanjaards,

brengen, en

oven hunne

ibid.

— zijn

— zijn hoedanigheyd en elen-
de beschreeven, 10

H.

Hameda, des selfs sap goed te-
gen de *Blauw-schuyt*, 11*Haven van seekere Plaats van Flo-
rida* beschreeven, 28*Hongers-nood onder de Franssen op
Florida* ontstaan, 6

I.

Jaques Cartier vertrekt van *St.
Malo*, en komt aan onbe-
kende Landen, 10— doet een tweede Togt en
komt in de Baay van *St. Lau-
rens*, 11— doet een derde Togt. *ibid.*
— st der Floridanen beschreeven,
15: 29— *men* koomen aan boord van
Verrazano, 23— die in hun kleeding, ge-
nte en hoedanigheyd wor-
beschreeven, 23— der selver vrouwen be-
schreeven, 23, 24— zijn seer minne-nijdig op
hunne wijven, 25*Anwoonders van een onbekend Land*
koomen by de *Franssen*, 15*Johan Hawkins* komt de verhon-
gerde *Franssen* op *Florida* te hulp,
6— versiet hen met kleederen
en Levens-middelen, 7*Johan Ribald* naar *Florida* geson-
den, 2— komt voor de tweede-maal
met een Vloot van 7 Scheepen
op *Florida*, 7— lijd schip-breuk, en word
met alle de zijne van de *Span-
jaards* vermoord, 8*Johan Verrazano*, van *François* de
I, ter ontdekking van nieuwe
Landen gesonden, 1, 13— schrijft aan den Koning
van *Frankrijk*, 13— vertrekt van 't Eyland
Madera, 14— ontdekt een nieuw Land,
dog kan geen anker-grond vin-
den, *ibid.*— doet een ander Land op,
19— komt aan een Vloed, al-
waar de Land-aard by hem
komt, 22— vertrekt van daar en doet
een andere Kust op, 28, 29— keert van daar weder naar
Frankrijk, 30

K.

Koning (*Indiaanse*) komt *Verra-
zano* dikwijls op zijn Schip
bесооken, 25, 26*Koninginne (Indiaanse)* komt met
eenige Vrouwen, om het Schip
van *Verrazano* te sien, 25

L.

Land-togt, door 20 mannen
gedaan, 19*Levens-manier der Floridanen* be-
schreeven, 27

M.

Madera, een Eyland, behoort
aan den Koning van *Por-
tugal*, 14*Mannen* (25) met een Boot aan
Land gesonden, 18— (20) doen een Land-togt
19— treffen een oude Vrouw
en Dogter aan, *ibid.*— neemen een kind van haar
mede, om naar *Frankrijk* te voe-*Verrazano*, C ten,

R E G I S T E R.

ren, 20
Matroos met eenige kleynigheeden aan Land geswommen, 18
 — wat hem weder-voer by de *Indianen*, 18, 19
May, een Rivier, waarom soo genoemd, 2
Myr (schoon) door *Verrazano* ontdekt, 22
Muytergen onder de *Franssen* ontstaan, 5
Mijlen (700) nieuw Land door *Verrazano* ontdekt, 30
 O.

Olata Ona Utina, een magtig Koning op *Florida*, 4
 — werd met zijn Soon gevangen genomen, 6
Olotocara verfoekt, dat zijne Schatten by hem mogten begraven worden, 9
Opfchik van eenige *Indiaanse* Mannen en Vrouwen, die aan boord van *Verrazano* quamen, 24
Opfchrift, boven de gehangene *Spanjaards*, door *Gorgues* gestelt, 9

P.

Pinas, te *Florida*, door de *Muytelingen* gemaakt, om naar *Frankrijk* te keeren, 3

R.

Renatus *Laudonniere* naar *Florida* gefonden, 2
 — gaat ten tweeden - maal derwaards met 3 *Scheepen*, 3
 — werd vriendelijk van de *Inwoonders* van *Florida* verwelkomt, 3
 — word van zijn volk gevangen genomen en gedwongen hun *Paspoort* te onderteekenen, 5

— koopt een Schip van *John Hawkins*, 7
 — in zijn hoedanigheyd beschreeven, ibid.
 — ontkomt de handen der *Spanjaards* en komt weder in *Frankrijk*, 8
Rivieren (8) in *Florida* gevonden, en yeder der selver een bysondere naam gegeven, 2

S.

Saturiova, een magtig Koning op *Florida*, 4
Savalet heeft 42 *Togten* na *Canada* gedaan, 12
Schatten worden, na de gewoonte der *Indianen*, by hen begraven, 9
Scheepen, (4 *Spaanse*) koomen, om de *Franssen* op *Florida* te overweldden, 7
Sebastiaan Cabot heeft in *America* alder-eerst voet aan Land geset, 1
Silver aan *Laudonniere* ver-cerd, 4
Slangen (2) door het *Scheeps-volk* dood geslagen, 3
Spanjaards overwonnen, en op alderhande wijze vermoord, 9
Spijfe der *Indianen*, 20
Storm, seer vervaarlijk, 14

V.

Vogelen van seeker Eyland beschreeven, 10
Vogelen-Eyland, waarom soo genoemd, ibid.
Vreugde, door de *Indianen* met het schilderen des Aangesichts verbeeld, 25

W.

Waaren (wat soort van) by de *Indianen* meest geagt worden, 24

Wa.

Wapen
geri
Wijng
ven
Wooni
Flor
een

Z a

R E G I S T E R.

van <i>Jo-</i>	<i>Wapen van Frankrijk, te Florida op-</i>	<i>Zee-kust van Florida beschreeven,</i>
7	gerigt , 2	17
heyd be-	<i>Wijngaarden van Florida, beschree-</i>	<i>Zij-wormen, in meenigte op Flo-</i>
ibid.	ven , 21	<i>rida gevonden, 2</i>
den der	<i>Wooningen der Inwoonders van</i>	<i>Zuyder-Frankrijk, waar geleegeen, 1</i>
weder in	<i>Florida beschreeven, 21, 27</i>	<i>Zuyl, door Ribald opgerigt op</i>
8	— worden somtijds van de	<i>Florida, grootelijks van de In-</i>
evonden,	een na de ander plaats vervoert,	<i>woonders aangebeeden, 3</i>
n byson-	27	
2	Z.	
g Koring	<i>Zaay-tijd, hoe by de Indianen</i>	
4	waar-genoomen, 27	
na Canada		
12		
gewoonte		
begraven,		
9		
koomen,		
orida te o-		
7		
na America		
and gefet,		
1		
r-cerd, 4		
eepe's-volk		
3		
n, en op		
noord, 9		
20		
14		
Eyland be-		
10		
m soo ge-		
ibid.		
en met het		
esigts ver-		
25		
van) by de		
geagt wor-		
24		
Wa-		

E Y N D E.

Berigt voor den Boekbinder waar de *Figuur*
moet stellen.

b 1 tegen pagina 2

